

Μέσα από μια έκθεση και μια εκπαιδευτική εικαστική δράση, η πόλη της Καβάλας τιμάει τη μνήμη των 1.484 Εβραίων που χάθηκαν στην κόλαση της Τρεμπλίνκα και τη μνήμη του τελευταίου εναπομείναντος Εβραίου Καβαλιώτη, του αείμνηστου Σαμπετάι Τσιμίνο, του μοναδικού επιζήσαντος της άλλοτε πολυπληθούς εβραϊκής κοινότητας της πόλης.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Μνήμης των θυμάτων του Ολοκαυτώματος, το Ερευνητικό Κέντρο ΜΟΗΑ και το Υπουργείο Παιδείας παρουσιάζουν στο μουσείο - κονάκι του Μοχάμετ Άλι, στην παλιά πόλη της Καβάλας, την έκθεση **«SHOAH - Πώς ήταν ανθρωπίνως δυνατόν;»** του διεθνούς κέντρου για τη μνήμη του Ολοκαυτώματος Yad Vashem, που εδρεύει στην Ιερουσαλήμ.

Τα εγκαίνια της έκθεσης «SHOAH» αλλά και της εκπαιδευτικής εικαστικής δράσης «Πιτσιπόι» της καλλιτέχνιδας Έλλης Χρυσίδου έγιναν στις 18.2.2022 παρουσία του γενικού γραμματέα Θρησκευμάτων Γιώργου Καλαντζή, του πρέσβη του Ισραήλ στην Ελλάδα Γιόσι Αμράνι, του προέδρου του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδας Δαυίδ Σαλτλιέλ και του γιου του αείμνηστου Σαμπετάι Τσιμίνο, Ααρών Τσιμίνο, που πάντα κρατά στενούς δεσμούς με τη γενέθλια πόλη της οικογένειάς του.

Μέσα σε συγκινησιακά φορτισμένη ατμόσφαιρα και με τις μνήμες να παραμένουν πάντα ζωντανές, η πρόεδρος του ΜΟΗΑ Άννα Μισσιριάν καλωσόρισε θερμά τους παρευρισκομένους, τονίζοντας τη σημασία της έκθεσης και υπογραμμίζοντας τη μεγάλη ευθύνη και τη βαριά κληρονομιά που έχουν οι μεγαλύτεροι να μεταδώσουν στις νεότερες γενιές το μήνυμα ότι δεν πρέπει να επαναληφθεί ποτέ πια μια τέτοια μαζική εξόντωση αθώων ανθρώπων. Τόνισε, ακόμη, ότι τόσο μέσα από την έκθεση όσο και από την εκπαιδευτική δράση που φιλοξενείται στο Μουσείο, στόχος είναι να μην ξεχαστούν και τα χιλιάδες παιδιά που εξοντώθηκαν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Στη διάρκεια της εκδήλωσης υπήρχε ζωντανή διαδικτυακή σύνδεση με την έδρα του Yad Vashem στην Ιερουσαλήμ, όπου εκ μέρους του ιδρύματος, η κα Μίχα παρουσίασε το θλιβερό ιστορικό της εξόντωσης της εβραϊκής κοινότητας της Καβάλας από τα βουλγαρικά στρατεύματα κατοχής που δρούσαν στην Ανατολική Μακεδονία ως συνεργάτες των Γερμανών.

Η 4η Μαρτίου 1943 ήταν μια θλιβερή μέρα για την πόλη της Καβάλας, αφού οι 1484 Καβαλιώτες Εβραίοι μαζί με τους 16 Εβραίους της Θάσου και τους πέντε της Ελευθερούπολης συγκεντρώθηκαν αρχικά σε μια καπναποθήκη και στη συνέχεια μεταφέρθηκαν με φορτηγά στη Δράμα. Από εκεί με τρέινο στη Βουλγαρία και μετά από ολιγοήμερη παραμονή κατευθύνθηκαν στην πόλη Λομ, παραδουνάβιο λιμάνι, με προορισμό τη Βιέννη και εν συνεχεία με τρένα στην Τρεμπλίνκα. Η κα Μίχα υπογράμμισε πως οι 1.484 Καβαλιώτες Εβραίοι οδηγήθηκαν αμέσως στους θαλάμους αερίων και δεν διασώθηκε κανείς.

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στους σκοπούς του ιδρύματος, αλλά και στην έκθεση που στοχεύει να κρατήσει ζωντανές τις μνήμες, στέλνοντας το μήνυμα πως αυτές οι θηριωδίες «αφορούν ανθρώπους σαν κι εμάς, έγιναν από ανθρώπους σαν κι εμάς, τις υπέστησαν άνθρωποι σαν κι εμάς και διαμαρτυρήθηκαν για όλα αυτά κάποιοι άνθρωποι σαν κι εμάς».

Η έκθεση καλύπτει με ιστορικά ντοκουμέντα ένα ευρύ χρονικό πλαίσιο, ξεκινώντας από τη ζωή των Εβραίων στην Ευρώπη πριν από το Ολοκαύτωμα και καταλήγοντας στην απελευθέρωση των ναζιστικών στρατοπέδων συγκέντρωσης και εξόντωσης σε ολόκληρη την ήπειρο και την αξιοσημείωτη επιστροφή των επιζώντων στη ζωή. Τα ταμπλό διαθέτουν επεξηγηματικά κείμενα, εμπλουτισμένα με προσωπικές ιστορίες θυμάτων και αυθεντικές φωτογραφίες.

Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τον Μάρτιο, μήνα κατά τον οποίο οι βουλγαρικές κατοχικές δυνάμεις συγκέντρωσαν τους Εβραίους της Ανατολικής Μακεδονίας και της Θράκης, μεταφέροντάς τους στο στρατόπεδο συγκέντρωσης της Τρεμπλίνκα.

Σχετικά με το Yad Vashem

Έχοντας ιδρυθεί το 1953 στο Ισραήλ, το Yad Vashem είναι το επίσημο κέντρο μνήμης των θυμάτων του Ολοκαυτώματος. Είναι αφιερωμένο στη διατήρηση της μνήμης των Εβραίων που δολοφονήθηκαν, στην απόδοση τιμής στους Εβραίους που πάλεψαν ενάντια στους Ναζί διώκτες τους, αλλά και σε όσους βοήθησαν ανιδιοτελώς τους Εβραίους που βρίσκονταν σε ανάγκη, καθώς και στην έρευνα του φαινομένου του Ολοκαυτώματος ειδικότερα και της γενοκτονίας γενικότερα, με στόχο την αποφυγή ανάλογων γεγονότων στο μέλλον.

Από τις πιο συγκινητικές στιγμές της λιτής τελετής των εγκαινίων ήταν η ξενάγηση του Ααρών Τσιμίνο από την κα Μισσιριάν στον χώρο της εικαστικής δράσης «Πιτσιπόι», που φιλοξενείται στον δεύτερο όροφο του μουσείου και όπου δεσπόζει ένα φωτισμένο αποδομημένο άστρο του Δαβίδ μαζί με ένα αρκουδάκι στο κέντρο, συμβολίζοντας το μεγάλο κενό που άφησαν πίσω τους τα παιδιά που χάθηκαν τόσο άδικα.

Η εικαστική εκπαιδευτική δράση «Πιτσιπόι»

Η εικαστική εκπαιδευτική δράση «Πιτσιπόι» της καλλιτέχνιδας Έλλης Χρυσίδου είναι αφιερωμένη στον μοναδικό διασωθέντα Εβραίο Καβαλιώτη και στην οικογένειά του, τον αγαπητό σε όλη την τοπική κοινωνία της πόλης Σαμπετάι Τσιμίνο.

Η οικογένεια Τσιμίνο ήταν μια εβραϊκή οικογένεια καπνεμπόρων της Καβάλας, της οποίας τα πέντε από τα έξι παιδιά μεταφέρθηκαν στο στρατόπεδο συγκέντρωσης της Τρεμπλίνκα. Ο Σαμπετάι Τσιμίνο, ο μόνος γιος της οικογένειας που γλίτωσε από τις διώξεις καθώς εργαζόταν σε καταναγκαστικά έργα, ήταν ο τελευταίος Εβραίός της Καβάλας.

Η εγκατάσταση «Πιτσιπόι» δημιουργεί εικόνες που έστω και φευγαλέα κάνουν τον θεατή να σκεφτεί το κενό, την απουσία, τον αποχωρισμό, το τραύμα, την ονειροπόληση, την επιστροφή, την επανένωση, την αναζωογονητική δύναμη του παιχνιδιού και τη δημιουργία ενός φανταστικού κόσμου, όπου όλα φαίνονται να έχουν χαθεί.

Ο τίτλος του έργου είναι δανεισμένος από το όνομα που έδιναν οι Εβραίοι της Γαλλίας στον άγνωστο προορισμό για τον οποίο έφευγαν τα τρένα από τα στρατόπεδα κράτησης. Σκαρφίστηκαν μια παιχνιδιάρικη λέξη για να ορίσουν το άγνωστο. Μια λέξη που φανερώνει την ανάγκη για ελπίδα, αντίσταση, απελευθέρωση, επανάκτηση της αξιοπρέπειας, νέους δεσμούς και όνειρα για το μέλλον.

Παρόντες επίσης στην εκδήλωση ήταν -μεταξύ άλλων- ο δήμαρχος Καβάλας Θόδωρος Μουριάδης, ο μητροπολίτης Αλεξανδρουπόλεως κ. Άνθιμος και ο πρώην δήμαρχος Θεσσαλονίκης Γιάννης Μπουτάρης.

ΠΗΓΗ: zougla.gr, 18.2.2022